

פרבר של תל אביב?

בעקבות עתירה לבג"ץ שהגישה עיריית בת ים, החליט שר הפנים להקים ועדה שתבדוק איחוד של בת ים עם תל אביב • הוועדה תבדוק גם את חלוקת ההכנסות בין הערים באזור • ראשון לציון הסמוכה מתנגדת לשינוי בנושא ובחולון אף מציעים לספח את השכנה

איילת רוטה-גבאי

האם תושבי בת ים ייהנו מקרוב מהי כנסות הארנונה של הסופרלנד, קניון חולון ודיזנגוף סנטר, או אולי יהיו אפילו חלק מתל אביב? שר הפנים גרעון סער החליט השבוע להקים ועדה שתבדוק את חלוקת ההכנסות בין בת ים לשכנותיה, ואף הועלתה אפשרות של איחוד העיר עם תל אביב. סער הודיע על ההחלטה לבג"ץ בעקבות העתירה שהגישה עיריית בת ים.

לסענות יש בסיס

פרופ' ערן רזין מהאוניברסיטה העברית הוא מומחה לאיחוד רשויות, שעסק כבר לפני כחמש שנים ברישיונות של עיריית בת ים.

מאיה הגיע הרעיון לאיחוד? "ב-2009 הייתי יו"ר ועדת הנבולות, שעסקה בבקשה של בת ים מול חולון וראשון לציון. הוועדה קבעה כבר אז שלטענות של בת ים יש בסיס - העיר אכן ענייה יותר משכנותיה כי חסרים לה שטחי מסחר, חולון וראשון לציון התגברו בתוקף לשינויי גבר לוח והחלופה שהציעו הייתה חלוקת הכנסות, כולל שטח שאם השכנות מקימות מרכזי עסקים על שטחי הנבול, מניע לבת ים להשתתף בתכנון ולקבל חלק מההכנסות. 'הבעיה הייתה שבת ים לא הסתפקה ברישוי של חלוקת הכנסים באזורים אלה', ממשיך פרופ' רזין. 'היא התפרשה בבקשתה ממשרד הפנים גם על אזורים בהמשך האילון, כמו נחלת יצחק וקניון עזריאלי, מה שלא נשמע הגיוני. אין שום פלא שכאשר הבקשה הגיעה לפתחו של שר הפנים, הוא ראה שבמקום תהליך של חלוקת הכנסות, פשוט הרבה יותר לתת לתל אביב, עיר חוקה כלכלית, בלעדי את בת ים'.

זה מוהלך שמועצת ארבע רכב יסיים? "איחוד ערים בטוח קצר לא חוסר כסף. גם אם מסתכלים על התמונה הרחבה, איחוד של שתי ערים שאוכלוסייתן גדולה מ-30-40 אלף איש, תעלה לציבור יותר מאשר התחזק לו. זה מוהלך ששוב ליישבים קטנים יותר. במסגרת של עתירות, שאחריהם עם מועצה אזורית רות הברק, זה היה מוהלך מוצלח. 'עתירות לא נוהלות טוב כאשר הייתה עצמאות והאיחוד שיפר את מצבה פלאים. במקרה של בת ים, היא לא מנוהלת כל כך גרוע, אבל איחוד שלה תחת עיריית ברא' שות רזין חולדאי, שנבחר לאחר מראשי הערים הטובים בישראל, לא יכול להזיק לה. זה יכול להיות רע או טוב, תלוי איך עושים את זה'.

"בת ים לא מנוהלת כל כך גרוע, אבל איחוד שלה תחת עיריית בראשות רזין חולדאי, שנבחר לאחר מראשי הערים הטובים בישראל, לא יכול להזיק לה"

חשש לנחשלות

פרופ' רזין מתייחס להשפעת האיחוד על שתי הערים. "תל אביב עיר עשירה, 80 אחוז מההכנסותיה מעסקים. אם היא תיענה לאיחוד, בת ים תפסד את כעליה הכלכלית ותל אביב תוריד ממנה את כל מי שלוש אליה עיניים ודורש שתחלק את נכסיה עם עיר פיתוח עניות. יהיו כמה תפקידים שפתח בכירים שיאלצו להיפרד ממשרדם, יהיה ביטול של כפילויות כמו מועצה רחבת, ויהיה קושי באיחוד שתי מערכות עירייתיות, שהן לא גמישות וכבולות בהסכמים קיבוציים.

"קושי כלכלי נוסף הוא שתושבי בת ים ידרשו לקבל את אותה איכות שירותים שמקבלים תושבי תל אביב, רביר סיגוריל את תוצאות התפעול העירוניות אבל בני ראה ישר את איכות השירות לתושבים. אין חשש שבת ים תהפוך להיות יזרעאל הנחשלת של תל אביב? "כמוכן שיש סכנה כזו, זה תרבר שמנע איחוד של הקריות. החשש של קריות ים, החלשה יותר, היה שהיא תהפוך לקריה 'ה' נוחה'. זה לא בהכרח יקרה כאן, הכל עניין של כוח פוליטי בצמות מקבלי ההחלטות. עם כוח פוליטי דל יש בהחלט סכנה כזו'.

ראשון מתנגדת, חולון מתנדבת

באופן מפתיע, בכירי עיריית בת ים לא פסלו השבוע את אפשרות האיחוד עם תל אביב. "אנחנו עיר של קהילה מאוחדת וחזקה", אמר ראש העירייה בפועל, יוסי בכר. "אנו לא פוסלים שום פיתרון ובתנאי שייטיב עם התושבים מצד אחד וישמר את אופייה של הקהילה מצד שני".

מנכ"ל העירייה, ארז פורמסקי-שקד: "בת ים היא עיר בעלת עבר עשיר ומפואר, קהילה חזקה ומאוחדת. אני בטוח כי שום איחוד לא יצליח לפזר את הקשר הקרוב או לשנות את אופייה הייחודי והמיוחד של העיר והקהילה. לתושבים מגיע לקבל בדיוק את אותו תקציב לחינוך ורווחה, לתרבות וספורט, לבינוי ותשתיות, כמו לתקציב ממנו נהנה כל תושב בתל אביב, חולון או ראשון. אנו נעשה הכל על מנת להבטיח שהעיות יתוקן'.

מעיריית תל אביב נמסר בתגובה: "ראש העירייה התכנס את פעם בכבר כי יש צורך לאחר רשויות בנוש רן לעיר אחת גדולה, כמקובל בכל העולם. הרבר ישרת היטב את התושבים ויחוסך בעיות מסוג זה. כל הצעה אחרת היא כבחינת ישראלוף'.

מעיריית ראשון לציון נמסר בתגובה: "העי' רייה מתנגדת לחלוקת ההכנסות וסבורה שני תן לפתור את הבעיות של בת ים עם המשאבים של בת ים".

מעיריית חולון נמסר בתגובה: "ככל שמדובר בכניסולה של בת ים כעיר עצמאית ואיחודה עם רשות אחרת, אוי יש מקום לסקוט את איחודה לא רק עם תל אביב - יפו, אלא גם עם הערים חולון וראשון לציון. "ככל הנוגע למנטר השני שהחליט השר לה' קנות לוועדה שברצונו להקים, שעניינו חלוקת ההכנסות בין הערים ים, בת ים, חולון וראשון ותל אביב, הרי שמנטר זה כלל אינו מקובל על עיריית חולון, לפחות בכל הנוגע להכנסותיה'.

רזין ספקו לגבי אפשרות שאיחוד אכן ייצא לפועל. "99 אחוז שזה לא יקרה", הוא קובע. "ההתנגדות משני הצדדים תהיה חזקה יותר מקולות השמחה של התומכים. למרות זאת, אם הוועדה תוקם ותפעל בצורה יעילה, שר הפנים יחליט שהוא מקריש את עצמו למטרה זו ורזין חולדאי ייקח על תוך שנתיים'.

"השנייה בצפיפותה"

ע"ד ישגב נקרימון, שמיצג את עיריית בת ים יחד עם פרופ' אריאל בגרוד, ממסדר מורע העירייה הגישה את העתירה לבג"ץ. "בת ים היא העיר השנייה בצפיפותה בישראל, אחרי בני ברק. מתגוררים בה כ-130 אלף תושבים בשטח של 8,280 דונם. על 630 דונם מתוך השטח ישנו בית עלמין מטרופוליני, כך שמדובר בשטח של 63 מ"ר לגוש. בראשון לציון יש 247 מ"ר לגוש, בתל אביב 126 מ"ר ובחולון 101 מ"ר. השטח המסחרי שממנו מניבה עיריית בת ים את ההכנסותיה העיקריות בארנונה הוא ארבעה מ"ר לגוש בלבד. י"ש נחיתות ניכרת בהשוואה לתל אביב (18 מ"ר), ראשון לציון (10 מ"ר), וחולון (7 מ"ר)", אמר

ששון, מתגבר לספח | צילום: קובי קואנקס

חולדאי, פיתרון מקובל בעולם | צילום: ריאן

בכר, לא פוסל שום פיתרון | צילום: אבי רוקח